

УДК: 330.524

**СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ПЛАНУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ
A SYSTEMIC APPROACH TO LOCAL ECONOMIC
DEVELOPMENT PLANNING**

Кузнецова Валерія Андріївна,
здобувачка вищої освіти інженерно-енергетичного факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
Миколаїв, Україна;
Kuznetsova Valeriia
student of the Faculty of Engineering and Energy
Mykolaiv National Agrarian University,
Mykolaiv, Ukraine
kiber9090@gmail.com

Місцевий розвиток розглядається як процес трансформацій у системі територіальної громади, що сприяє підвищенню якості життя як у теперішньому, так і в майбутньому. Він передбачає партнерство між громадою, підприємницьким сектором та органами місцевого самоврядування з метою забезпечення добробуту кожного мешканця та громади загалом.

Планування сталого розвитку на рівні громади передбачає насамперед стратегічне планування місцевого економічного розвитку з орієнтацією на три ключові складові: соціальне благополуччя, рівний доступ усіх жителів до публічних послуг, включно з охороною здоров'я та чистотою довкілля, а також забезпечення екологічної безпеки та захищеності громади.

Розробка планів сталого місцевого розвитку повинна спиратися на низку базових принципів [3, с. 454]. Економічний розвиток формується діяльністю бізнесу, а створення робочих місць забезпечує добробут громади, впливаючи як на зростання індивідуальних доходів мешканців, так і на приріст сукупного суспільного продукту.

Місцева влада та громадські організації виступають чинниками формування сприятливих умов для розвитку бізнесу. Важливу роль у конкурентоспроможності громади відіграє розвинена інфраструктура, тоді як якісні послуги, що надаються владою населенню та бізнесу, стають

ключовим елементом її конкурентних переваг [1, с. 126]. Ефективне управління містом або регіоном забезпечується через системний менеджмент, що охоплює планування, організацію, мотивацію та контроль, раціональне використання місцевих ресурсів, співпрацю зацікавлених сторін та тристороннє партнерство.

Сучасне планування передбачає відхід від моделі індустріальної економіки, яка залишалася національним ідеалом протягом останніх п'ятдесяти років. Незалежно від обраного напрямку, серед розвинених громад зростає увага до методів планування, здатних спрямовувати розвиток громадянства у руслі сучасних світових тенденцій.

Планування розвитку громад поступово зміщується у бік таких пріоритетів, як забезпечення стійкості, формування довгострокового стратегічного бачення, розвиток партнерства, гнучкість процедур планування та розробки комплексних програм підтримки підприємництва, а також стимулювання модернізації через активну участь громади. У сучасних умовах глобалізації ключовими характеристиками планування стають технологічні інновації, модернізація робочих місць і змісту праці, а також виникнення внутрішніх локальних економічних рушійних сил, що базуються на конкуренції місцевих факторних умов, інформації, творчості та знаннях.

Нажаль, місцеві органи влади в Україні, сьогодні, стикаються зі складним комплексом проблем, серед яких економічний спад, нерозвинена інфраструктура, низький рівень безпеки, бідність, безробіття [2, с. 83], соціальна та територіальна нерівність, втрата самоповаги, дефіцит водних ресурсів, забруднення, деградація ґрунтів, забруднення повітря, незадовільна система утилізації твердих, небезпечних і токсичних відходів, а також обмежений доступ до безпечних джерел енергії. Більшість цих проблем взаємопов'язані, що підкреслює необхідність застосування інтегрованого підходу до місцевого розвитку [4, с. 787] та обов'язковість розробки планів із пріоритетом економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності територіальних громад.

Отже, розвиток економіки громади повинен відбуватися не будь-якою ціною, а плануватися з урахуванням усіх складових сталого розвитку. У цьому контексті стратегії визначаються як сплановані дії, спрямовані на досягнення економічних цілей міста або регіону, що ґрунтуються на об'єктивних можливостях конкретної території.

Список використаних джерел

1. Курепін В. М. Іваненко В. С. Взаємодія місцевих органів влади та засобів масової інформації як фактор реалізації інформаційної політики при надзвичайних ситуаціях. *Modern Economics*. 2025. № 49(2025). С. 124-132. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V49\(2025\)-17](https://doi.org/10.31521/modecon.V49(2025)-17).
2. Курепін В.М., Іваненко В.С. Корінні причини міграції та використання їх у сфері розвитку сільських районів країни. Проблематика і перспективи сталого розвитку України в аспекті синергії інтеграції економіки, бізнесу та HR-інжинірингу : матеріали III всеукраїнської наукової конференції студентів та молоді (м. Хмельницький, 15 травня 2025р.). Хмельницький : ХНУ, 2025. С. 81-84. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22281>.
3. Сухорукова А., Житняковська А. Трансформація управлінських та економічних систем в умовах емерджентної економіки: проблеми, імперативи та вектори розвитку. Проблематика і перспективи сталого розвитку України в аспекті синергії інтеграції економіки, бізнесу та HR-інжинірингу : матеріали III всеукраїнської наукової конференції студентів та молоді (м. Хмельницький, 15 травня 2025 р.). Хмельницький : ХНУ 2025. С. 452-454. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22288>.
4. Сухорукова А. Л., Циганкова Є. О. Надання адміністративних послуг населенню в умовах воєнного стану. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, ОНЕУ, 10-11 жовтня 2025 р.). Одеса, 2025. С. 786-788. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22548>.